

«БЕКТЕМИН»

Ош мамлекеттик университетинин
ректору, ф-м.и.д., профессор
Кожобеков К. Г.

11 _____ 2021 г.

12.00.01 - укук жана мамлекеттин теориясы жана тарыхы; укук жана мамлекет жөнүндө окуулардын тарыхы адистиги боюнча юридика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн сунушталган Сулайманова Айнура Эртабылдыевнанын «Вандализмдин тарыхый-укуктук аспектилери» темасында жазылган диссертациясына жетектөөчү уюмдун ПИКИРИ

1. Изилдөөнүн темасынын актуалдуулугу.

Кыргызстандын коомдук жашоосунун түрдүү чөйрөлөрүндө орун алган социалдык-экономикалык өзгөрүүлөр социалдык корголбогондукка шарт түзүп, аны менен биргеликте жаштардын асоциалдык жүрүм туруму менен байланышкан көйгөйлөрдү, алардын алсыз коомдук адаптациясын, имараттарды, курулуштарды, тарыхтын, маданияттын эстеликтерин негизсиз кордоодо, коомдук адептүүлүктү акарат кылган сүрөттөө жана башка жолдор менен жасалган аракеттерде, жана ошондой эле транспортто же башка коомдук жайларда мүлктү бузуу, материалдык-маданий баалуулуктарды бузууда чагылдырылган ачуулукту жана нараазычылыкты ачыктады.

Бүгүнкү мезгилде вандализм коомдук кооптуу көрүнүш катары биздин коомдо уланып келгендигин жана жазык жоопкерчилиги тууралуу мыйзамчыгаруучулугунда жоопкерчиликтин камтылгандыгына карабастан зыянын тийгизгендиги белгилеп кетүү зарыл. Вандализмдин кесепеттери материалдык зыянында гана эмес, ошондой эле социалдык чыңалууларда да байкалып келет. Жашы жетелектердин жана жаштардын арасында бул кылымштык аракеттердин жайылгандыгын жана ошондой эле бул аракеттердин жайылуусунун жаңы формаларынын жана ыкмаларынын пайда болуусун эске алуу менен аларды алдын алуучу чараларды жасоо керек. Ошондуктан мамлекеттик органдардын, коомдук жана бей өкмөттүк уюмдардын, жана ошондой эле жарандардын ишмердүүлүгүнүн башкы багыты болуп вандализмди алдын алуу эсептелет.

Кыргызстанда жүргүзүлүп жаткан соттук укуктук реформа кылмыштарды алдын алуунун мамлекеттик саясатынын негиздерин түздү. Мамлекеттин укуктук системаны бекемдөө, моралдык адептик тарбиялоо, вандализм менен байланышкан коомдук кооптуу аракеттерди жасоого алып келген, социалдык негативдик факторлорду жокко чыгарган, өзүн өзү өнүктүрүү жана жеке өсүү үчүн шарттарды түзүү боюнча аракеттери жетишсиз. Вандализмди алдын алуу системасы менен негативдик белгилерди курган коомдун бардык чөйрөлөрүн өзүнө камтыйт.

Вандализм көйгөйлөрү тиричилик чөйрөсүнөн сыртка чыкты, анткени, тилекке каршы, мындай аракеттердин кесепеттеринин таасири чоң. Себеби мындай бузуучулук аракеттер көптөгөн себептер менен түшүндүрүлүп, көп учурда адамдын аң-сезиминде жашынып, инсандын социалдык психологиялык кемчиликтеринин симптомдорун түзөт. Себептик кесепеттик көз карандылыкка, коомдук аң-сезимде максатсыз, эч нерсе менен негизделбеген антикоомдук аракет катары болгон вандалдык аракеттердин мотивдерин аныктоого көңүл бөлүү керек. Мисалы, социалдык баалуулуктардын деформациясы жүргөн, бекитилген нормалардын түрдүү бузулууларына алып келген керектөөнүн кыйырлоосу орун алган социалдык институттарды аныктоо абзел.

Биздин жазык мыйзамчыгаруучулугубузда каралган бул аракеттердин белгилери салыштырмалуу абстракттык түшүнүктөр менен аныкталып, юрист теоретиктер жана практикалык бөлүктөрдүн кызматкерлери менен бирдик түшүнүүгө алып келбейт. Ошону менен биргеликте, биздин республикабызда вандализмдин жаратылышы жана көйгөйлөрүн атайын изилдоолөрдүн жоктугу, вандализмдин маңыздуу мүнөздөмөсү менен байланышкан социалдык психологиялык аспектилерди эске албай туруп бул көрүнүштү кеңири кароо, аны чектеш кылмыштардын курамынан чектөө боюнча иштелген методдордун жетишсиздиги бул коомдук кооптуу аракеттер менен күрөшүүнүн натыйжалуулугуна терс таасирин тийгизет.

Жогоруда аталган бул теманын актуалдуулугун тастыктап, укуктук жаратылышынын изилденүүсүнүн маанилүүлүгүн, жана ошондой эле теоретикалык жана практикалык маңызы менен шартталган вандализмдин мүнөздөмөсү менен байланышкан көйгөйлөрдү белгилейт.

2. Диссертацияларга коюлган талаптардын алкагында чыгарылган илимий корутундулар.

Коргоого чыгарылуучу жоболордо камтылган, теориялык жыйынтыктардын төмөнкүлөрү иште сунушталат:

1-жыйынтык. Коомдук кооптуулук вандализмдин социалдык маңызы катары түрдүү факторлордун таасири астында инсандын калыптануу процессинде куралган ички деструктивдик багыттамаалардан көз карандылыгы тууралуу негизделген тыянак. Ошону менен биргеликте, негативдик мамилени билдирүү менен, өзүн өзү бекитүүнү каалоо менен,

укук бузуунун оор көрүнүштөрүнө айлана турган өзү кабыл алган антисоциалдык аракеттерин демонстрациялоо менен, өзүнүн агрессиясын жалпы колдонуудагы мүлктүн жана буюмдардын маанисиз бузулуусуна, кордолуусуна же тарыхый маданий эстеликтердин бузулуусуна багыттап, анын натыйжасында мүлктүк мамилелерге зыян тийгидүү түрүндөгү коомдук кооптуу кесепеттер орун алуусу мүмкүн.

2-жыйынтык. Жасалган изилдөө бирөөнүн мүлкүн бузуу жана ага зыян тийгизүү менен байланышкан анти коомдук аракеттер узак мезгилдеги тарых ичинде мамлекеттин өнүгүүсүнүн түрдүү мезгилдеринде тергөөчүлүк укуктук тажрыйбада коллизиялык абалдарды түзүү менен кылмыштардын чектеш курамдарынын мазмунунда бул аракеттердин белгилеринин бекитилгендигине байланыштуу түрдүү укуктук баалоого жана квалификацияланууга ээ болгондугун көрсөттү. Кыргыз Республикасынын мыйзамчыгаруучулугунун өнүгүүсү жазык мыйзамынын түзүмүндө вандализмдин бирдиктүү курамына мүлктүн кордолуусу жана бузулуусу үчүн жазык жоопкерчилигин кошкон жобону иштеп чыгууга шарт түздү жана бүгүнкү күндө бул норманын предметтеринин тизмесин кеңейтүү жолу менен андан аркы жакшыртылуусу аткарылууда.

3-жыйынтык. Көптөгөн өлкөлөрдү вандализм менен байланышкан аракеттердин жайылгандыгы жана ошондой эле жогорку латенттүүлүгүнүн мүнөзү боюнча вандализмге жакын болгон коомдук кооптуу аракеттерге мыйзамчыгаруучулук менен тыюу салууга жана ал үчүн жоопкерчиликти жазык мыйзамчыгаруучулугунун өз алдынча нормасында жана бир нече беренелеринде имараттардын жана курулуштардын булгоо, коомдук транспортто же башка коомдук жайларда мүлктү бузуу жана кол салуунун предметинин тизмеси, жана ошондой эле жогорку көңүлдүн жана мамлекет тарабынан бул анти коомдук көрүнүшкө алдын алуу чараларын кабыл алуунун зарылдыгын тастыктаган жазанын чаралары менен айырмалаган башка курамдардын камтылуусу үчүн мүмкүнчүлүк жараткандыгы тууралуу теоретикалык тезис.

4-жыйынтык. Вандализм тууралуу маалыматтын так эместиги анын латенттүүлүгүнүн себебинен мамлекеттик, муниципалдык жана жеке болгон менчиктин формаларына коомдук транспортто жана башка жайларда мүлктү бузуу, имараттарды, курулуштарды, тарыхый маданий эстеликтерди бузууга багытталган жасалып жаткан укукка каршы аракеттердин алдындагы бул аракеттердин реалдуу масштабын тастыктабагандыгы тууралуу тыянак аргументтелген, бирок ошол эле учурда ал мамлекеттик органдар, коомдук жана бей өкмөттүк уюмдар, жарандар тарабынан каршылык көрсөтүүнүн натыйжалуу чараларын өз убагында жана биргеликте иштелүүсүн талап кылган кол салуунун кооптуу формаларына айлануу перспективасына ээ болгон туура жолдон кайтарган жүрүм турумдун бузуучулук белгилерине көрсөтөт.

5-жыйынтык. Вандализм социалдык көрүнүш катары коомдогу

толкунданууларга жооп бергендиги жана протест белгиси катары коомдук тынчтыктын жана укуктук тартиптин түрдүү бузулууларында байкалгандыгы аныкталган. Коомдук тартипти камсыз кылуунун көйгөйлөрү коомдук мамилелердин стабилдүүлүк абалы, инсандын социалдык укуктук коргологондугу, мыйзамдуулук менен тыгыз байланышта болгондугун белгилеп кетүү зарыл. Коомдук мамилелер чөйрөсүндө жасалган вандалдык аракеттер кылмыштык аракеттер катары жалпы эрежелерден сырткары, анткени мыйзам менен каралган нормаларды бузат. Ошол эле учурда социалдык, социалдык психологиялык жана психикалык көз караш менен каралган күнөөлүүлөрдүн бул аракеттери мыйзамчыгаруучулук нормалары менен гана эч качан камтылып кетпейт. Ошол себеп менен вандализмдин гана эмес, ошондой эле ага коштош болгон социалдык көйгөйлөрдүн, бул социалдык феномендин коомдук мамилелерин изилдөөнүн маанилүүлүгү аныкталат.

6-жыйынтык. Вандализмге мүнөздүү болгон аны коомдук мүлккө зыян тийгизген аракеттердин жасалуусунун ыкмасы, интенсивдүүлүгү, узактыгы менен чектөөгө мүмкүнчүлүк түзгөн өзгөчөлүктөрдүн жасалган изилдөөнүн жүрүшүндө аныкталгандыгы негизделген. Предметтин (имарат же курулуштар, коомдук транспортто жана башка жайлардагы мүлк) вандализмдин милдеттүү белгиси болгондугу белгиленет. Аракеттин жүрүшүндө мүлккө зыяны тийип, жыйынтыгында мүлктүн сапаттык абалы жана пайдалуулугу начарлагандыгы менен мүнөздөлгөн кылмыштын жасалуусунун механизми өзгөчө. Ошону менен биргеликте, мүлктүк мамилелерге зыянын тийгизүү факты күнөөлүүнүн аракеттеринде бул аракеттердин белгилерин аныктоочу критерий болуп саналат.

3. Диссертацияда туюндурулган илимий жыйынтыктардын (илимий жоболордун), тыянактардын жана корутундулардын негизделүү деңгээли жана ишенимдүүлүгү.

Диссертациялык изилдөөнүн автору тарабынан ченемдик материалды жана окуу адабияттарын ар тараптан иштеп чыгуусунун негизинде берилген теориялык жоболор кеңири теориялык базага талдоо жүргүзүүнүн жүрүшүндө алынган практикалык тыянактар азыркы илимдеги вандализмдин тарыхый-укуктук негиздери жөнүндө түшүнүктөрдү кеңейтүүгө шарт түзөт.

Изилдөөнүн практикалык мааниси жүргүзүлгөн изилдөөнүн жыйынтыгында иштелип чыккан илимий практикалык жоболор, сунуштар жана тыянактар укук коргоо органдарынын ишмердүүлүгүндө, анын ичинде ички иштер органдарында; мыйзамчыгаруучулуктун нормаларын жакшыртууда пайдалуу болуусунда; андан соң вандализмди алдын алуу жана аны менен күрөшүү көйгөйлөрү боюнча изилдөөлөрдү жүргүзүү менен түшүндүрүлгөн илимий изилдөө ишмердүүлүгүндө колдонулуусунда;

«Мамлекеттин жана укуктун теориясы», «Жазык укугу», «Укук бузууларды алдын алуу» сабактары окутууда юридикалык жомдордо жана факультеттерде окуу процессинде колдонулуусунда.

4. Изденүүчүнүн диссертацияда туюндурган ар бир илимий жыйынтыгынын (жобосунун), тыянагынын жана корутундусунун жаңычылдык деңгээли.

Ар бир алынган жыйынтык, тыянак жана корутундунун жаңычылдык деңгээли төмөнкүдөй түрдө аныкталышы мүмкүн:

1-жыйынтык. Жаңы, себеби автор жасалган изилдөө чет мамлекеттерде вандализм актылары менен күрөшүү жалгыз гана уюштуруучулук-алдын алуучулук гана эмес, ошондой эле мыйзамчыгаруучулук чаралар менен да жүргүзүлүп, ага ылайык, коомдук колдонууга арналган мүлккө кол салуу үчүн кылмыш-жаза жоопкерчилигин аныктоо жолу менен ишке ашырылгандыгын көрсөттү. Өзүнө вандализм менен байланышкан аракеттер үчүн жоопкерчиликти мыйзамчыгаруучулук жөнгө салган күрөшүүнүн алдынкы тажрыйбасын талдоо мыйзамчыгаруучулуктагы кемчиликтерди гана аныктабастан, ошондой эле бул багыттагы ишти жакшыртуу максатында апробацияланган ыкмаларды колдонууну кеңейтүүгө негиз жаратат. Эл аралык тажрыйбаны изилдөө кылмыштуулук менен күрөшүүнүн билимдерин, методдорун жана тажрыйбасын байытууга түрткү жаратуу менен, ошол эле учурда ата мекендик илимдин мүмкүнчүлүктөрүн көбөйтө турган теоретикалык тыянак.

2-жыйынтык. Жаңы, себеби изилдөө көрсөткөндөй, вандализм менен байланышкан азыркы мезгилдеги аракеттер коомдук тартип чөйрөсүндөгү мыйзам менен корголгон коомдук мамилелерге зыян тийгизүүгө багытталган адамдын мотивделген агрессивдик деструктивдик коомдук кооптуу аракеттерди түзө тургандыгы тууралуу теоретикалык тыянак.

3-жыйынтык. Жаңы, анткени бул аракеттер социалдык жашоонун жана ишмердүүлүктүн коомдук кооптуу натыйжасы болуп саналып, коомго зыянын тийгизет жана кылмыштуулуктун үстүнөн көзөмөл жүргүзүүнүн жыйынтыктарын шарттаган жана ага коом жетиштүү түрдө ээ болгон социалдык чаралардын колдонулуусун көзөмөл талап кылгандыгы тууралуу тыянак.

4-жыйынтык. Жаңы, себеби оор кылмыштарды ачыктоонун приоритеттүүлүгү жана ошондой эле вандализм актылары менен байланышкан кылмыштарды ачыктоонун каалабагандыгы жана аларды биле албагандыгы кылмыштардын башка категорияларына каршы вандалдык аракеттерди жасоодогу күнөөлүүлөрдүн аныкталуусуна түрткү жаратпайт экендиги тууралуу теоретикалык тыянак.

5-жыйынтык. Жаңы, себеби бүгүнкү күндө социалдык экономикалык көйгөйлөрдү чечүү менен биргеликте, коомдук жайларда жана коомдук транспортто, короодо, подъездде, лифтте, көчөдө, башка коомдук жайларда жүрүм турум эрежелерин үйрөтүүгө багытталган жаш муундар

үчүн тарбиялык приоритеттик ориентирлерди издөө жана ошондой эле тез арада чечилүүсүн талап кылган актуалдуу маселе болгон имараттарды кордоону же коомдук мүлктү бузууну алдын алууну өзүнүн вектору катары кабыл алган заманбап жаштардын укуктук индифференттүүлүгүн жок кылуу максатында укуктук тарбия көңүл борборунда болуусу милдеттүү экендиги тыянак.

6-жыйынтык. Жаңы, анткени вандализм криминологияда укуктук тартиптин чөйрөсүндө коомдук мамилелерге маанилүү коркунучтардын бири катары каралат. Дал ушул менен вандализмди алдын алуу концепциясы тыгыз байланышта болуп, өзүнүн тийиштүү өнүгүүсүнө ээ болуусу абзел, анткени имараттарды, курулуштарды жана жалпысынан коомдук тартипке бузуу аракеттерин жасоонун коркунучунун контекстинде интерпретацияланат. Анын өнүгүүсү жана ошондой эле тийиштүү теоретикалык иштелмелердин зарылдыгы, күнүмдүк өсүп келе жаткан практиканын керектөөсү менен байланышкан тууралуу теоретикалык тыянак.

5. Илимий жыйынтыктардын теория жана практика үчүн мааниси, диссертациялык изилдөөнүн жыйынтыктарынын пайдаланылышы жөнүндө сунуштар.

Диссертациялык иштин практикалык мааниси изилдөөнүн жүрүшүндө вандализмдин тарыхый-укуктук негиздерин жакшыртууга багытталган тыянактарды жана сунуштамаларды иштеп чыгуу менен түшүндүрүлүп, ички иштер органдарынын ишмердүүлүгүн жөнгө салган иштеп жаткан мыйзамчыгаруучулуктун нормаларын жакшыртууда, юридикалык жөндөрдө жана факультеттерде окуу процессинде пайдалуу болгондугу менен аныкталат.

6. Изденүүчү тарабынан тийиштүү актуалдуу көйгөйдү чечүүнүн жыйынтыктарынын, теориялык же колдонмо милдеттеринин багытталышы.

Диссертация вандализмдин тарыхый-укуктук негиздерине арналган, аякталган илимий изилдөөнү билдирет. Методологиялык негиз изилдөөнүн жаңы методдорунун колдонулушу жөнүндө, иштин жогорку сапатын, актуалдуулугун, анын теориялык жана практикалык маанисин, анын жыйынтыктарынын, тыянактарынын жана корутундуларынын ишенимдүүлүгүн жана негизделгендигин күбөлөндүрөт.

Сунушталган диссертациялык иш бүтүндөй юридика илимин, анын ичинде мамлекет жана укуктун теориясын да жана тарыхын дагы андан ары өнүктүрүүгө багытталган жаңы илимий багытты билдирет.

Изилдөөнүн жыйынтыктары укук жаратуу жана укук колдонуу процесстеринде, “Мамлекет жана укуктун тарыхы”, “Мамлекеттин тарыхы жана Кыргызстандын укугу”, “Мамлекеттин жана укуктун теориясы”, «Жазык укугу», «Укук бузууларды алдын алуу» курстарынын тийиштүү бөлүктөрүн окууда жана башка айкалыша келген сабактарда колдонулушу мүмкүн. Диссертациялык изилдөөнүн мазмуну, тыянактары жана жыйынтыктары мамлекеттин тарыхы жана Кыргызстандын укугу илимдеринин тийиштүү бөлүктөрүн толукташат жана укуктун теориясы, азыркы укукту өнүктүрүү, өткөөл мезгилдеги укуктун тутумун өзгөртүүнүн фундаменталдуу көйгөйлөрүн иштеп чыгууда илимий-изилдөөчүлүк иште пайдаланылышы мүмкүн.

7. Диссертациянын негизги жоболорунун, жыйынтыктарынын жана тыянактарынын басылмаларда тастыктоо.

Диссертациялык изилдөөдө берилген негизги жоболор, диссертацияда чыгарылган жыйынтыктар жана корутундулар изденүүчүнүн 10 илимий макалаларында чагылдырылган, ар кандай эл аралык илимий-практикалык конференцияларда жана тегерек үстөлдөрдө баяндалган.

1. Сулайманова, А.Э. Вандализмдин коомго коркунучтуулугу жөнүндө. [Текст] / А.Э. Сулайманова // Известия Исык-Кульского форума бухгалтеров и аудиторов стран Центральной Азии. Международный теоретический и научно-практический журнал. – 2017, №3 (18). С. 478-481.

2. Сулайманова, А.Э. К вопросу о профилактике вандализма. [Текст] / А.Э.Сулайманова, Г.Абдикерим кызы, Т.Жоробеков // Тенденции развития науки и образования. Научный журнал. - 2018. – Самара, 2018. Ч.1. № 43. С.60-63.

3. Сулайманова, А.Э. Вандализм үчүн жоопкерчилик жөнүндө суроо туралуу. [Текст] / А.Э. Сулайманова // Вестник Академии МВД КР. – 2017. - № 3. С.72-75.

4. Сулайманова, А.Э. Вандализмдин бүгүнкү көйгөйлөрү. [Текст] / А.Э. Сулайманова // Вестник Академии МВД КР. – 2017. - № 3. С.91-95.

5. Сулайманова, А.Э. Вандализм и его отличие от иных смежных составов преступлений по уголовному законодательству Кыргызской Республики. [Текст] / А.Э. Сулайманова, Г.Абдикерим кызы, Т.Жоробеков // Тенденции развития науки и образования. Научный журнал. - 2018. – Самара, 2018. Ч.1. № 43. С. 63-66.

6. Сулайманова, А.Э. Об анализе объективных и субъективных признаков вандализма. [Текст] / А.Э. Сулайманова // Вестник Академии МВД КР. – Бишкек, 2016, №3. С.85-88.

7. Сулайманова, А.Э. Вандализм адамдын кыйратуучу кыймыл-аракетинин бир формасы катары. [Текст] / А.Э. Сулайманова // Вестник

Академии МВД КР. – Бишкек, 2017. №4.

8. Сулайманова, А.Э. Вандализм түшүнүгүнүн пайда болуусун изилдөө. [Текст] / А.Э. Сулайманова // Известия Исык-Кульского форума бухгалтеров и аудиторов стран Центральной Азии. Международный теоретический и научно-практический журнал. – 2017, №3 (18). С. 482-485.

9. Сулайманова, А.Э. Понятие вандализма по законодательству отдельных зарубежных государств. [Текст] / А.Э. Сулайманова, Г. Абдикерим кызы, А. Эрматова // Евразийское научное объединение. – Москва, 2020. – № 9(67). С.283-285.

10. Сулайманова, А.Э. К вопросу о понятии вандализма в законодательстве Кыргызской Республике. [Текст] / А.Э. Сулайманова, А. Эрматова // Евразийское научное объединение. – Москва, 2020. – № 9(67). С.285-287.

8. Авторефераттын диссертациянын мазмунуна дал келүүсү.

Сулайманова Айнура Эртабылдыевнанын авторефераты толугу менен диссертацияга туура келет, анын негизги жоболорун чагылдырат, Кыргыз Республикасынын Улуттук аттестациялык комиссия бекиткен талаптарына толугу менен дал келет.

Анда коргоого чыгарылуучу иштин максаты, милдети, жоболору, ошондой эле диссертациялык ишти жазуу процессинде алынган тыянактар чагылдырылган.

Автореферат кыргыз, орус жана англис тилдериндеги резюмени камтыйт.

9. Диссертациянын мазмуну жана таризделиши боюнча кемчиликтер.

Сулайманова Айнура Эртабылдыевнанын диссертациялык иши жалпысынан оң бааланат, айрым кемчиликтерин жана талаштуу учурларын көрсөтө кетүү зарыл:

1. Иште девианттык жүрүм турумдун кесепеттеринин жана анын калктын вандалдык активдүүлүгүнө болгон таасири жетиштүү түрдө жарыкталган эмес.

2. Вандализмге мүнөздүү болгон коомдук кооптуу аракеттерди жасоого түрткү болгон жагдайларды кеңири жарыктоо зарыл.

Жалпысынан алганда, аталган эскертүүлөр өтө деле эмгектин баасын түшүрбөйт, иш жалпысынан оң бааланат, ал эми жогоруда айтылган эскертүүлөр сунуштоочулук мүнөзгө гана ээ.

10. Диссертациянын “Окумуштуулук даражаларды ыйгаруунун тартиби жөнүндө” жобого ылайык келиши.

Жыйынтыгында, Сулайманова Айнура Эртабылдыевна «Вандализмдин тарыхый-укуктук аспектилери» темасында жазылган диссертациясы жогорку илимий-теориялык деңгээлде аткарылгандыгын,

практикалык жактан баалуу экендигин, илимий жаңычылдыктын керектүү элементтерин жана теориялык жана практикалык сунуштардын бир катар негиздүү жана терең теориялык тыянак чыгарууларды камтый тургандыгын белгилей кетүү керек.

Сулайманова Айнура Эртабылдыевна 12.00.01 - укук жана мамлекеттин теориясы жана тарыхы; укук жана мамлекет жөнүндө окуулардын тарыхы адистиги боюнча юридика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн сунушталып, «Вандализмдин тарыхый-укуктук аспекти» темасында жазылган диссертациялык иши Кыргыз Республикасынын Улуттук аттестациялык комиссиясынын «Окумуштуулук даражаларды ыйгаруунун тартиби жөнүндө» жобосунун талаптарына толугу менен жооп берет, ал эми анын автору Сулайманова Айнура Эртабылдыевна 12.00.01 - укук жана мамлекеттин теориясы жана тарыхы; укук жана мамлекет жөнүндө окуулардын тарыхы адистиги боюнча изделген юридика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын ыйгарууга арзыйт.

Жетектөөчү уюмдун пикири 2021-ж. «10» ноябрында (протокол № 4) мамлекеттин жана укуктун теориясы жана тарыхы кафедрасынын отурумунда талкууланып, бекитилген.

**Мамлекеттин жана укуктун теориясы
жана тарыхы кафедрасынын
башчысы, ю.и.к., доцент:**

М. Б. Татенов

**ю.и.к., доцент М.Б.Татеновдун
колун тастыктаймын, педагог.к. доцент:**

Дж. Ж. Асанбекова

